

Kathleen Woodiwiss

Voor eeuwig in jouw armen

ROMAN

*Opgedragen
aan mijn driejarige kleindochter
Amber Erin
die iedereen in de familie het gevoel geeft
heel speciaal te zijn.*

*Een speciaal woord van dank
aan
Carolyn Reidy
die me voldoende ruimte geeft om uit
mijn hart te kunnen schrijven*

1

Rusland, ergens ten oosten van Moskou
8 augustus 1620

De laagstaande zon schitterde door de nevel van stof die loom en stil boven de toppen van de bomen hing en overgoot de minuscule zanddeeltjes met levendige schakeringen rood, zodat de hele lucht in brand leek te staan. Het was een onheilspellend voorteken, want de rode waas beloofde geen regen of verlichting voor het uitgedroogde, dorstige land. De extreme hitte van die zomer en de langdurige droogte hadden de vlakten en kale steppen verzengd en de eindeloze zee van gras tot aan de wirwar van wortels verdord. Hier echter, in het afwisselende, bosrijke deel van Rusland dat in het noorden en oosten werd begrensd door de Wolga en in het zuiden door de Oka, leek het dichte woud betrekkelijk onaangedaan door het gebrek aan regen, ook al voelden de reizigers die zich door de woestenij spoedden dat niet zo.

In de ruim twintig jaren van haar leven had gravin Synnovea Zenkovna een groot aantal verschijningen van haar geboorteland gezien. Zij waren net zo uniek als de eeuwig wisselende seizoenen. De lange, wrede winters waren zelfs voor de meest geharden een ware beproeving, en met de komst van de lente konden door het smelten van ijs en sneeuw verraderlijke moerassen worden gevormd, die zich in voorbije eeuwen ontzagwekkend genoeg hadden getoond om plunderende Tataren en andere binnenvallende legers op andere gedachten te brengen. De zomer was een temperamentvolle feeks. Zachte, zwoele briesjes en malse regenbuitjes konden de ziel tot rust brengen, maar wanneer droogte en verzengende temperaturen genadeloos toesloegen werd het voor degenen die dom genoeg waren om onder de kokende zon te reizen een hel, een feit waarvan gravin Synnovea zich voor haar vertrek maar al te zeer bewust was geweest. Op dat moment was ze er heilig van overtuigd dat het grootste gevaar voor haarzelf en haar kleine gevolg van bedienden school in de enorme wolken verstikkende stof die om de snel draaiende wielen van haar grote, zwarte koets en de stampende hoeven van

de paarden dwarrelden en die het hun bijna onmogelijk maakten wat frisse lucht binnen te krijgen. In ieder opzicht waren de omstandigheden ondraaglijk voor een langdurige tocht door Rusland, en dan met name een tocht die onder zoveel aandrang en met zoveel tegenzin werd ondernomen.

Als tsaar Mikhail Feodorovitsj Romanov er niet op had aangedrongen dat ze voor het einde van de week naar Moskou kwam en een tiental gewapende ruiters onder leiding van kapitein Nikolai Nekrasov had gestuurd om haar te escorteren, zou Synnovea er niet over hebben gepiekerd een dergelijke zware tocht te ondernemen voordat de hitte tot een aanvaardbaar peil was afgenomen. Integendeel, als een minder hooggeplaatste persoon het bevel had gegeven, zou ze toestemming hebben gevraagd om thuis – in Nizhniy Novgorod – te mogen blijven om de dood van haar vader op een behoorlijke wijze te kunnen verwerken.

Synnovea onderdrukte een kreun van wanhoop, want ze wist heel goed dat het voor een doodgewone gravin pure energieverspilling was om zich te beklagen over een bevel dat door de tsaar van Rusland was uitgevaardigd. De wetenschap dat ze bij haar aankomst in Moskou onder de voogdij van zijn nicht, prinses Anna Taraslovna, zou worden geplaatst, maakte haar toch al treurig gestemde ziel er niet vrolijker op en ze kon met niet meer dan sombere berusting aan zijn oproep gehoor geven. Onvoorwaardelijke gehoorzaamheid was de enige verstandige keus van iedere goede onderdaan. Tenslotte was ze de dochter van wijlen graaf Aleksandr Zenkov en nu, tot haar grote verdriet, het doelwit van de bezorgdheid van Zijne Keizerlijke Hoogheid.

De tsaar had niet uitgeweid over zijn bedoelingen haar een voogdes toe te wijzen en zijn beweegredenen mochten niet in twijfel worden getrokken. Gezien de vele eerbetuigingen die haar vader de afgelopen jaren ten deel waren gevallen was het heel goed mogelijk dat zijn reputatie van buitengewoon kundig ambassadeur deze aandacht van de tsaar rechtvaardigde, maar zelfs nu haar ouders beiden overleden waren, voelde Synnovea zich allesbehalve een hulpeloze wees of zelfs maar een jonge vrouw die bescherming nodig heeft, want ze was de leeftijd waarop de meeste meisjes trouwden gepasseerd.

Geen kind en geen arme sloeber zijn en toch als zodanig worden behandeld, dacht Synnovea somber en kromp vervolgens inwendig ineen bij de gedachte aan een meer voor de hand liggende reden voor het bevel van tsaar Mikhail. Het feit dat ze nog steeds niet was getrouwd had wellicht voor een belangrijk deel aan zijn besluit bijgedragen, vooral als hij vond dat dat onderdeel van haar opvoeding enigszins was verwaarloosd door haar vader, die altijd had gehoopt dat zij op een dag iemand zou tegenkomen met wie zij net zo'n liefde zou delen als hij met haar moeder, Eleonora. Hoewel hij haar nooit tot een huwelijk

had gedwongen en schijnbaar had getreuzeld met het zoeken van een echtgenoot voor haar, had haar welzijn Aleksandr Zenkov op andere gebieden zeer na aan het hart gelegen. Hij had land en geld op haar naam laten zetten en bij de tsaar bedongen dat haar bij zijn dood niets zou worden afgenomen. Hij had haar met net zoveel zorg laten opleiden als een edelman zijn zoon en hij had haar na de dood van zijn vrouw, een jaar of vijf geleden, betrokken bij zijn zaken als diplomaat en onderhandelingen met buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders, wat er uiteindelijk toe leidde dat zij hem op zijn vele buitenlandse reizen vergezelde. Omdat ze een Engelse moeder had gehad sprak Synnovea die taal net zo vloeiend als het Russisch en door een behoorlijke beheersing van het Frans was ze in staat officiële brieven in al die talen te schrijven. Graaf Zenkov had haar dan ook de volledige verantwoordelijkheid voor die taak toevertrouwd.

Terwijl ze met één arm op de beklede rand van het zijraampje leunde, hield Synnovea een vochtige zakdoek tegen haar voorhoofd alsof ze probeerde een aanval van duizeligheid en een opkomende misselijkheid te onderdrukken. Het rijtuig was door het onverbiddelijke gezwaai en gehobbel en wielen die ratelend over de diepe kuilen in de weg hotsten een martelwerktuig geworden. Tot op zekere hoogte had het getinkel van de belletjes aan het paardetuig het lawaai van de voortdenderende hoeven overstemd, maar toch had zich een doffe, kloppende pijn in haar slapen vastgezet, waardoor ze haar ogen stijf dicht moest houden tegen de schitterende stralen van de laagstaande zon totdat de koets in de schaduw van hoge bomen was aangeland. Zelfs wanneer ze de moed kon opbrengen haar ogen open te doen, zag Synnovea alles door een vlekkerige rode waas die sterke overeenkomsten vertoonde met het robijnrood van de bekleding van de koets.

‘Voelt u zich niet prettig, gravin?’ vroeg Iwan Voronsky met een neerbuigende grijns.

Synnovea knipperde een paar maal met haar ogen voor ze haar blik kon richten op de man tegenover haar die, zeer tegen haar wil in, haar reisgenoot en tijdelijke beschermheer was geworden. Met al haar kennis en vaardigheden vond ze het buitengewoon verontrustend dat ze binnenkort onder voogdij van vreemden zou worden gesteld en dat ze naar haar bestemming werd geëscorteerd door een individu van wie ze sterk vermoedde dat hij sympathiseerde met de Polen en een overgebleven fanaticus van de jezuïeten van Sigismund was. De zure, in het zwart geklede geleerde en geestelijke – zoals hij zichzelf noemde – met zijn somber-strengte gestalte was op de plaats tegenover haar gaan zitten, vanwaar hij haar en haar oude Ierse kamermeid met zijn hooghartige blikken voortdurend op onbehoorlijke wijze aan een kritisch onderzoek onderwierp. Hij droeg zijn arrogante vroomheid als een soort welverdiend eerbetoon en wanneer hij langs zijn lange, dunne, puntige neus

op haar neerkeek kon Synnovea zich niet aan de gedachte onttrekken dat hij haar reeds had gewogen en te licht bevonden. Synnovea was ervan overtuigd dat als hij dezelfde autoriteit en macht had gehad als leden van de Spaanse Inquisitie, zij allang in een donkere kerker op een of andere helse plaats zou hebben gezeten, waar ze zou moeten boeten voor ketterij, omdat ze hem niet haar onvoorwaardelijke eerbied had geschonken of hem boven alle anderen – de gewone stervelingen – had geplaatst. Haar vermoedens werden allengs bevestigd door zijn aanmatigende houding en de commentaren die hij gedurende hun gedwongen samenzijn had geleverd, wellicht om een juiste schatting te maken van waar haar loyaliteit lag. Synnovea kon er niet precies de vinger op leggen, maar niettemin wekte zijn manier van doen haar argwaan.

‘Ik heb het warm! En ik voel me vies!’ klaagde Synnovea met een overdreven zucht. ‘Ik ben ziek van dat gejakker. Ik ben zo moe en geradbraakt dat ik me niet eens kan herinneren hoe het voelt wanneer je niet zo heen en weer geschud wordt! Bij iedere pleisterplaats moesten we van paarden wisselen omdat ze uitgeput waren. Wellicht kunt u me vertellen heer, waarom ik niet uit mijn doen zou zijn, terwijl wij de afgelopen drie dagen zo weinig rust hebben mogen nemen?’

Op de bank naast haar schoof Ali McCabe rusteloos heen en weer en getuigde daarmee in stilte van haar eigen ongemak. De Ierse meid zag er veel ouder en kwetsbaarder uit dan haar tweeënzestig jaren normaal gesproken aangaven, want de reis had een zware tol geëist van de oudere vrouw en haar bijkans beroofd van haar tot dan toe bijna onuitputtelijke uithoudingsvermogen.

Iwan Voronsky wilde haar onder een arrogant gesnuif van repliek dienen, maar zweeg toen hij een torretje zag dat op zijn zwarte mouw was gaan zitten. De geestelijke leek verbijsterd over de brutaliteit van het diertje en met een groots vertoon van weezin plukte hij het van zijn mouw en zwiepte het met een minachtend geknip met zijn korte, dikke vingers uit het raam. Ten slotte verwaardigde hij zich Synnovea zijn aandacht te schenken en gaf haar hooghartig antwoord. ‘Mijn beste gravin, het was de uitdrukkelijke wens van prinses Anna dat ik mij naar huis zou spoeden, teneinde haar plannen niet in de war te sturen. Uit eerbied voor haar verzoek en het bevel van Zijne Majesteit hebben wij geen andere keuze dan te gehoorzamen.’

Geërgerd door de starre gedachtengang van de man tikte Synnovea met haar vingers tegen haar eigen mouw en trok vol afkeer haar fijne, elegante neus op toen een wolkje stof opsteeg uit de donkergroen met zwarte zijde. Ze had in Frankrijk heel wat voor het elegante reiskostuum moeten neertellen en kon alleen maar concluderen dat het nu zo vuil was geworden dat het niet meer te dragen was, vooropgesteld dat Anna

Taraslovna toleranter tegenover haar buitenlandse creaties stond dan de geestelijke.

Toen Synnovea opkeek kon de betekenis van de in minachting opgetrokken wenkbrouwen bij het zien van haar bedenkelijke blik haar niet ontgaan. Opnieuw voelde ze de woede in zich opborrelen en plotseling wist ze zeker dat ze het stof en de ongemakken van de weg beter kon verdragen dan de irritante aanwezigheid van Iwan in haar koets. ‘Wellicht zoudt u zo vriendelijk willen zijn, heer, uw beweegredenen om bij klaarlichte dag te reizen toe te lichten. We hadden de ergste hitte en mogelijk flink wat stof kunnen vermijden als u toestemming had gegeven om ’s nachts te reizen, zoals kapitein Nekrasov voorstelde.’

‘De nacht behoort aan de duivel toe, gravin, en de tere ziel moet op zijn hoede zijn niet de paden te betreden waar duivels zich gewoonlijk ophouden.’

Synnovea sloeg haar ogen ten hemel alsof ze bijstand nodig had om haar geduld niet te verliezen. Het feit dat ze al vele helse martelingen hadden doorstaan was ongetwijfeld nog niet tot de geestelijke doorgedrongen. ‘Ik neem aan dat u niets te klagen heeft, heer, aangezien u degene bent die de instructies heeft gegeven die hebben geleid tot deze manier van reizen.’

Iwan zweeg even om haar nauwelijks verholen sneer te verwerken en kwam vervolgens met een geloofwaardiger excuus. ‘Er gingen in Moskou geruchten dat een bende onverlaten zich in het gebied zou ophouden. Dergelijke schurken hebben de neiging onschuldigen in de heimelijkheid van het duister te overvallen en het leek mij verstandig om bij daglicht te reizen teneinde een mogelijke overval te vermijden.’

‘Een verstandig besluit, lijkt mij,’ merkte Synnovea droogjes op, ‘als we door een of ander wonder kans zien de hitte te overleven.’

Iwan leek net zo ongevoelig voor haar sneer als hij voor de barre omstandigheden scheen te zijn. ‘Als u zich niet lekker voelt, gravin, mag ik dan zo vrij zijn op te merken dat u dat volkomen aan uw eigen extravagantie te danken heeft? Een eenvoudige *sarafan* zou heel wat comfortabeler zijn geweest en tegelijkertijd meer in overeenstemming met de gebruiken van een Russische jongedame.’

Synnovea realiseerde zich dat Iwans ongebreidelde kritiek haar nog net zo irriteerde als aan het begin van hun reis toen hij haar Europese stijl van kleden scherp had veroordeeld. De traditionele *sarafan* zou haar figuur beter hebben verhuuld, omdat het loshangende gewaad licht gèrend, maar anderszins recht vanaf de schouders tot op de grond hing, maar met de lagen stof die gewoonlijk onder en over de kostbare gewaden vielen leek het hoogst onwaarschijnlijk dat ze daarmee minder last van de warmte zou hebben gehad. Het was duidelijk dat de geestelijke zich stoorde aan de nauwsluitende jurken die zij droeg, want hij had haar in duidelijke termen te verstaan gegeven dat hij een gruwelijke

hekel had aan die strakke lijfjes. Maar hij had ook een hekel aan de uitstaande rokken die vaak met behulp van hoepels zeer wijd waren gemaakt, en aan de overdadige kanten ruches en de hoge stijve kragen die wijlen koningin Elizabeth van Engeland, door ze zelf te dragen, zo populair bij de dames had gemaakt. Synnoeva's eigen voorliefde voor stijlvolle creaties was blijkbaar een doorn in het oog van de geestelijke die zo zijn eigen bekrompen ideeën had over de juiste gewaden. Als ze zich meer aan zijn eigen strenge zwarte kleding had aangepast, was ze wellicht beter bij hem in de smaak gevallen.

'Ik geloof wel dat u gelijk heeft,' antwoordde Synnoeva, terwijl ze de neiging onderdrukte tegen de verwaande man in te gaan. 'Maar ik ben al zo vaak in het buitenland geweest, dat ik gewend ben geraakt aan de mode van het Franse en het Engelse hof en ik realiseer me nooit meer dat iemand er wel eens aanstoot aan zou kunnen nemen.'

'Daarin vergist u zich, gravin,' verklaarde Iwan Voronsky snel. 'Ja, als ik niet de discipline en geesteskracht van een heilige bezat, zou ik mijzelf alsnog van de plichten ontslaan die prinses Anna mij heeft opgelegd, en een ander reisgezelschap zoeken. Werkelijk, ik heb nog nooit een Russische jongedame gezien die met zoveel genoegens dergelijke vulgaire, buitenlandse dingen droeg.'

'Ach, heer...' Ali's stem trilde van met moeite bedwongen ergernis toen ze zich in het gesprek durfde te mengen. 'Ik kan me indenken dat u geen weet hebt van wat gewoon is in het buitenland, omdat u er misschien nooit bent geweest. Ik zal u vertellen, heer, het is daar een heel andere wereld, en dat is echt waar. Nou, ik denk dat u paf zou staan van de vrijheid waarmee sommige hooggeboren dames open en bloot omgaan met heren die niet van de kerk of geen familie zijn. Koningin Elizabeth was er zo een. Geen mens in Engeland verwachtte van haar dat ze zich in de *terem* van een tsarina zou opsluiten en ze wilden niet eens dat ze in een kasteel ver van de bewoonde wereld zou gaan zitten, met alleen vrouwen en een paar heren van de kerk erbij. O nee, heer! Stelt u zich al die keurige hoge heren eens voor die om wijlen de koningin heenzwermde en zouden de Britten dat een zonde vinden?'

Synnoeva's mond vertrok even van nauwelijks bedwongen pret, toen het kleine vrouwtje de spot dreef met de kortzichtige ideeën van de geestelijke, maar toen Iwan met woedende minachting op de opmerkingen van de vrouw inging, verloor Synnoeva al snel haar gevoel voor humor.

'Walgelijk gedrag! Ik vraag me nu inderdaad af wat ik hier nog doe na de vele bezoeken van de gravin aan dergelijke landen. Ik ben bang dat ik haar veel te laat onder mijn hoede heb gekregen.'

Ali McCabe's tengere lijfje schoot overeind alsof ze was gestoken. Aangezien ze al sinds de geboorte van de gravin voor haar zorgde,

vond ze zijn insinuaties bijzonder beledigend. ‘Alsof mijn lammetje niet de onschuld is die ze altijd is geweest!’ De oudere bediende schoof heen en weer op de bank terwijl ze steeds kwader werd. ‘Waar zij ook was, heer, ik kan u verzekeren dat geen man mijn jongedame ooit met een vinger heeft aangeraakt.’

‘Dat staat te bezien, dunkt me,’ zei Iwan uitdagend. ‘Je hebt tenslotte alleen haar woord.’

Synnovea was verbijsterd over zijn op niets gebaseerde kwaadsprekerij en hoewel ze haar mond al opendeed voor een heftig protest, besloot ze snel om de bekrompen, kleine geestelijke te laten denken wat hij wilde, aangezien ze dat toch niet kon verhinderen.

Ali kon zich niet zo gemakkelijk inhouden. ‘En als ik zie hoe u in het rijtuig van de gravin meerijdt, met haar meeëet en in de kamers slaapt waarvoor zij betaalt, heer, zoudt u haar wel eens met het respect mogen behandelen dat een dame toekomt, al was het maar om uw dank te tonen.’

Iwan doorboorde de volhardende kleine bediende met een priemen-de blik waarin hij hooghartig zijn afkeuring toonde. ‘Je bent slecht onderlegd in de manier van omgaan met heiligen, oude vrouw, anders zou je wel weten dat liefdadigheid wordt verwacht, zeker van degenen die het zich kunnen veroorloven. Het is duidelijk dat je niet lang genoeg in dit land woont om onze gebruiken te begrijpen.’

De meid wierp de man vanuit haar ooghoek een woedende blik toe en wenste met heel haar hart dat ze zijn opgeblazen trots eens grondig mocht doorprikken, vooral als ze dacht aan de dag toen de geestelijke bij de gravin op de stoep stond. Ogenblikkelijk, alsof hij bang was dat hij een paar cent van zichzelf zou moeten uitgeven, liet hij weten dat hij geen geld of bezittingen had op de kleren na die hij droeg en het schamele dat hij in zijn zwarte valies had zitten. Vervolgens had hij zijn gehele levensonderhoud ten laste van haar meesteres gebracht, alsof hij alle recht op haar welwillendheid had. Nog maar de dag ervoor had Ali gezien hoe hij – zonder succes – zijn best deed de gravin ervan te weerhouden een som geld aan een jonge moeder te geven die na de plotselinge dood van haar echtgenoot met haar baby op een pleisterplaats was achtergebleven en er niet meer weg kon. Zijn poging de vrijgevigheid van de gravin in te dammen was, volgens Ali, al erg genoeg geweest, maar toen hij had durven voorstellen dat ze de bijdrage maar aan hem moest geven, zodat hij de gift aan de moederkerk kon doorgeven (zoals hij zei) sneed de verontwaardiging door haar Ierse ziel. Zijn verzoek had haar tot de overtuiging gebracht dat hij zich minder druk maakte over de armen dan over zijn eigen rijkdom en status.

‘Neem me niet kwalijk, Uwe Heiligheid.’ De manier waarop Ali hem aansprak was enigszins overdreven, gezien het grenzeloze wantrouwen

dat ze tegenover hem koesterde. Zijn eerder gedane aanspraken op zijn hoge status en verheven genialiteit wekten in Ali het sterke vermoeden dat het niet meer dan de holle woorden van een windbuil waren, terwijl zijn onverdraagzame natuur getuigde van een onderliggende minachting voor alles dat hem frivool of triviaal toescheen en dat leek zo'n beetje alles te zijn wat niet van onmiddellijk belang voor hem was. 'Het is waar dat ik al heel wat jaren geen echte heilige van de kerk meer heb mogen aanschouwen, ook al zijn er aardig wat die geloven dat ze het zijn. Wolven in schaapskleren, met andere woorden. Maar daar gaat het nu natuurlijk niet om, aangezien u zelf zo goed en heilig bent.'

De aderen in Iwans slaap werden duidelijk zichtbaar onder zijn dunne, bleke huid. Zijn kleine kraaloogjes beten zich vast op de kamermeid, alsof hij de vrouw door middel van pure wilskracht in rook kon laten opgaan. Daarin faalde hij jammerlijk, en zelfs in zijn poging haar angst in te boezemen, want Ali McCabe bezat heel wat meer moed en ruggegraat dan hij ooit eerder bij een bediende was tegengekomen. Het feit dat ze meer dan twintig jaar geleden met de bruid van graaf Zenkov vanuit Engeland was meegekomen en altijd als begunstigde bediende was behandeld, had bij haar geleid tot een onwankelbare loyaliteit en een onwrikbaar vertrouwen in de mensen die ze diende.

'Durf jij mijn autoriteit in twijfel te trekken? Ik ben een man van de kerk!'

'Van de kerk?' herhaalde Ali op belangstellende toon. 'Daar zijn er nogal wat van, heer. En van welke bent u?'

Iwan snoof minachtend om haar nieuwsgierigheid. 'Jij hebt nooit van de orde gehoord, oude vrouw. Hij is hier ver vandaan gesticht.'

Ali had een dergelijk antwoord eigenlijk wel verwacht, want dit was niet de eerste keer dat Iwan Voronsky ieder gesprek over zijn geloof en inwijding probeerde te omzeilen. Door zijn ontwijkende antwoorden groeide haar nieuwsgierigheid alleen maar. 'En in welke richting mag dat dan wel zijn, heer? Het noorden of het zuiden?'

Het leek er even op dat Iwan uit zijn vel zou barsten, maar toen werd zijn toon beledigend. 'Als ik ook maar een greintje hoop koesterde dat jij enige kennis bezat van de streek waar ik vandaan kom, zou ik me misschien verwaardigen antwoord te geven, maar ik zie geen enkele reden om dergelijke zaken met een oude, suffe bediende te bespreken.'

Ali snoof verontwaardigd en zat zo woest te wiebelen dat ze bijna van de bank viel. Synnovea legde haar hand met een kalmerend gebaar op de arm van de oudere vrouw en richtte haar blik op het zure gezicht van de man tegenover haar. Het leek haar onwaarschijnlijk dat ze haar beide reisgenoten tot het tekenen van de vrede kon verleiden, want ze wierpen elkaar woedende blikken toe alsof ze een gevecht op leven en dood overwogen, maar in de hoop een nieuwe uitbarsting te voorkomen trok ze een smekend gezicht toen ze zich tot Iwan richtte. 'Het is be-

grijpelijk dat we wat onaangenaam tegen elkaar zijn, aangezien de ongemakken van de reis ons humeur zwaar op de proef stellen, maar ik smeeek jullie allebei op te houden met dat gekibbel. Het maakt de beproeving alleen maar zwaarder.'

Als Iwan een wat mildere of vriendelijker aard had gehad, zou hij misschien even bij Synnoeva's smeekbede hebben stilgestaan, want de uitdrukking op haar gezicht was bijzonder ontwapenend. Misschien zou hij zelfs de heldere, stralende groene ogen hebben bewonderd, die, omringd door lange volle wimpers, uitdagend waren opgeslagen onder de fijngevormde wenkbrauwen. Haar ogen waren een typische mengeling van kleuren, van vonkjes jade die vanaf de zwarte pupillen uitwaaierden tot een diepe – bijna zwarte – kleur bruin bij de randen van de irissen. Hij zou misschien ook de blanke huid hebben gewaardeerd die nu een zacht-rode gloed op de wangen vertoonde of tenminste met genoegen naar de tere schoonheid van de adembenemende gelaatstrekken hebben gekeken; misschien zouden hem zelfs de fijngevormde neus, de zacht-gewelfde lippen of de lange gracieuze hals zijn opgevallen. En hij zou zeker, als hij een vurig hart had bezeten of uit hetzelfde hout gesneden was als andere mannen, diep onder de indruk zijn geweest van haar volmaakte schoonheid. Iwan Voronsky, echter, was niet zoals andere mannen. Zijn grootste liefde betrof zichzelf en hij was eerder geneigd te denken dat vrouwelijke schoonheid een verfijnd werktuig was van een duister rijk, dat hoofdzakelijk werd gebruikt om buitengewone mannen als hijzelf van een verhevener pad te doen afwijken.

'U vergist zich als u denkt dat prinses Anna hier niets van zal horen, gravin. U heeft uw ondergeschikte toegestaan mij te beledigen en ik zal haar hiervan op de hoogte stellen.'

Synnoeva had zo haar eigen gedachten over Iwans afkomst toen zijn gefluister door de beslotenheid van het rijtuig siste. Ondanks de hitte voelde ze een koude rilling over haar rug lopen terwijl zijn woedende blik haar doorboorde. Ze weigerde zich echter te laten intimideren en beantwoordde zijn dreigement met een ijzige oprechtheid in haar stem. 'Vertelt u haar maar wat u wilt, heer. En als ik daar behoefte toe voel, waarschuw ik misschien Zijne Majesteit voor degenen die nog steeds hopen op een Poolse troonpretendent of een andere valse Dmitri op de troon. Ik ben ervan overtuigd dat patriarch Filaret Nikititsj uw sympathieën misplaatst zou achten, gezien zijn recente vrijlating uit een Poolse gevangenis.'

Iwans donkere kraaloojjes schoten vuur toen hij de dreiging in haar stem ontwaarde. 'Misplaatste sympathieën? Maar ik heb nog nooit zo iets belachelijks gehoord! Hoe komt u erbij om zo iets absurds te denken?'

'Heb ik mij vergist?' Verrast door haar eigen onzekerheid veinsde Synnoeva een zelfvertrouwen dat ze op dat moment niet voelde. 'Neemt

u mij niet kwalijk, heer, maar met al uw gepraat over de mogelijkheid dat er een directe afstammeling van tsaar Iwan Vasilievitsj zou bestaan, moest ik ogenblikkelijk denken aan twee eerdere gelegenheden waarbij de Polen probeerden een man op de troon te zetten, met de bewering dat hij de zoon van tsaar Iwan was die tot leven was gewekt. Hoe vaak nog moet Dmitri, na door zijn vader in een driftbui te zijn vermoord, in het land der levenden terugkeren om het tsarendom voort te zetten?’

Iwan verfoeide het feit dat hij door een vrouw werd uitgedaagd en zeker door een vrouw die voldoende op de hoogte was van het wereldgebeuren om gevaarlijk te zijn. Het was zelfs nog ergerlijker haar argwaan te moeten wegnemen. ‘U doet me zeer te kort, gravin. Waar ik van sprak waren niet meer dan gissingen die zijn gebaseerd op berichten die ik een paar maanden geleden heb gehoord. Ik heb de hoogst mogelijke achting voor de tsaar, gravin. Ik zou hier zeker niet zitten als prinses Anna me niet onvoorwaardelijk vertrouwdde.’ Hij boog even het hoofd terwijl hij zijn gelofte deed. ‘Ondanks uw twijfels, gravin, zal ik mijzelf een waardig escorte tonen en zeker heel wat verdienstelijker dan de troepen van Zijne Majesteit, die tenslotte niets meer zijn dan gewone mannen die niet in staat zijn iets anders te voelen dan hun eigen zelfzuchtige behoeften.’

‘En hoe zit het met u, heer?’ vroeg Synnovea met een sceptische ondertoon, terwijl ze dacht aan de dappere kapitein Nekrasov, die zijn hele loopbaan lang al werd geprezen voor zijn tomeloze moed en hoffelijke manieren. ‘Heeft u de sprong gemaakt over de slotgracht die een hindernis vormt voor de sterfelijke mens en uw voeten stevig op de verheven idealen van de heiligheid geplant? Vergeef me, heer, maar ik meen me te herinneren dat ik als kind door een vriendelijke priester ben gewaarschuwd dat ik mijzelf niet moet zien als een bijzonder geschenk aan de mensheid, maar met nederigheid mijn kwetsbare vorm als tijdelijk moet beschouwen, en met ijver moet zoeken naar een hogere bron voor de wijsheid en de volmaaktheid die mij ontbreekt.’

‘Wat hebben we hier? Een geleerde, soms?’ lachte Iwan, ogenschijnlijk vrolijk, maar met een vleugje kwaadaardigheid. Hij was een man die zichzelf de buitengewone taak had gesteld zijn goede invloed op de afgedwaalden te laten gelden, maar hij vond het moeilijk beleeft te blijven tegenover iemand die weigerde zijn grote gewichtigheid te erkennen en die twijfels over zijn grootheid scheen te koesteren. ‘Stel je toch voor: een dergelijke wijsheid in zo’n fraai voorkomen. Lieve hemel! Wat moet er terecht komen van al die oude geestelijken die zich voor hun verlichting richten tot de gewichtige boekwerken van de voorbije eeuwen?’

Synnovea was ervan overtuigd dat hij de spot met haar dreef, omdat uit haar mond een logica klonk die in zijn ogen waardeloos was. Hij had zo zijn eigen plannen voor het universum, en iemand als zij zou

zeker niet degene zijn die hem van zijn voornemens kon afbrengen. Toch kon ze haar commentaar niet voor zich houden. ‘Wanneer er bij iemand een diepgewortelde fout in de redenering zit, kan hij nog zo ijverig de werken van duizend oude schrijvers bestuderen, hij zal nooit wijzer worden dan hij was, als hij die fout blijft koesteren.’

‘Ik sta versteld van uw logica, gravin.’

Toen Synnovea zijn cynische lachje zag, kwam ze tot de conclusie dat iedere discussie met Iwan Voronsky een nutteloze onderneming was. Het leek haar dan ook raadzaam zich in stilte terug te trekken en de ellende van de reis te ondergaan zonder hem tot verder commentaar te verleiden.

Het rijtuig vloog langs een dichte zoom van hoge dennebomen die zo vlak langs de weg stonden dat de wijd uitgestrekte takken achter hen heen en weer zwaaiden, terwijl de zwetende, schuimbekkende hengsten voortzwoegden om de zware koets opnieuw een helling op te trekken. De dieren waren bijkans uitgeput van de ondraaglijke hitte en de niet aflatende vaart, maar toch bleef de zweep van de koetsier hen aansporen om alle kracht die ze nog bezaten aan te spreken, zodat ze voor het vallen van de avond de volgende pleisterplaats zouden bereiken. De soldaten die het rijtuig begeleidden – hun gezichten en uniformen zwart van het stof en vuil van de weg – hielden het rijtuig dapper bij, al begonnen zelfs die goed-getrainde volgelingen tekenen van uitputting te vertonen. Met ten minste nog één zware dag voor de boeg voor ze Moskou bereikten, was Synnovea ervan overtuigd dat er niet één onder hen was die niet had verwacht dat ze de nacht in het volgende dorp zouden doorbrengen, net als zijzelf. Ze hadden allemaal al genoeg doorstaan om smachtend naar het einde van de reis uit te kijken. De bijna eindeloze tocht, de ellendige omstandigheden, de ontelbare uren in het zadel of het wilde gehobbeld van het rijtuig vormden te zamen een helse marteling, die in het bijzonder bedoeld leek iedereen het laatste restje moed te ontnemen.

Met een van pijn vertrokken gezicht zette Synnovea zich schrap tegen de roodfluwelen kussens, toen de paarden een scherpe bocht om vlogen. Zware takken zwiëpten tegen de zijanten van de koets, waardoor de inzittenden even schrokken, en toen – boven het lawaai van de krakende takken en voortdenderende hoeven uit – klonk er een harder, angstaanjagender geluid, waardoor ze alle drie overeind schoten en verschrikte kreten lieten horen.

‘We worden aangevallen!’ riep Iwan in paniek uit.

Angst sloot zich als een koude hand om Synnovea’s hart tijdens het afschuwelijke tumult dat erop volgde. Het leek een bevroren moment in de tijd waarin een snel opeenvolgende serie schoten werd gelost. Het ene na het andere musket werd afgevuurd en het geluid echode door het woud. Er klonk nog een bulderend schot uit de richting van het

bankje van de lakei achter op het rijtuig en direct daarop deed een vijfde schot hen opnieuw de angst om het hart slaan, toen de bediende een kreet van pijn uitstiet. Terwijl de echo's van de kreten van de man wegstierven, bracht de koetsier het rijtuig met een schok tot stilstand. Een fractie van een seconde later werd de deur opengerukt en staarden de drie in het rijtuig in de loop van een enorm pistool.